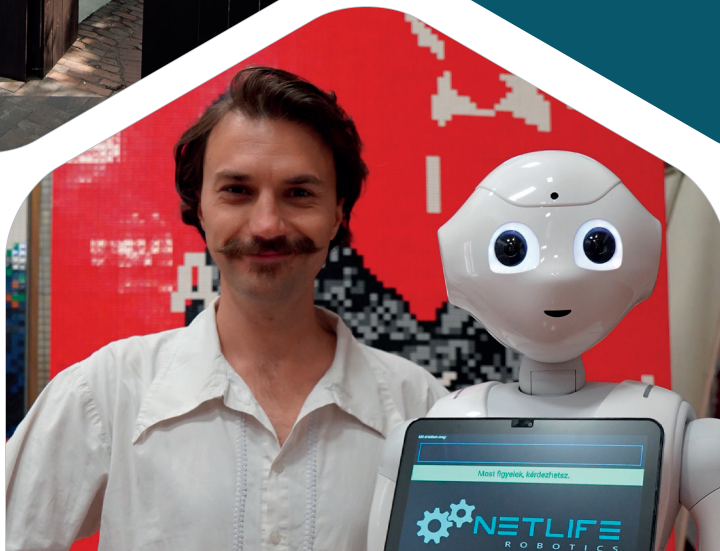
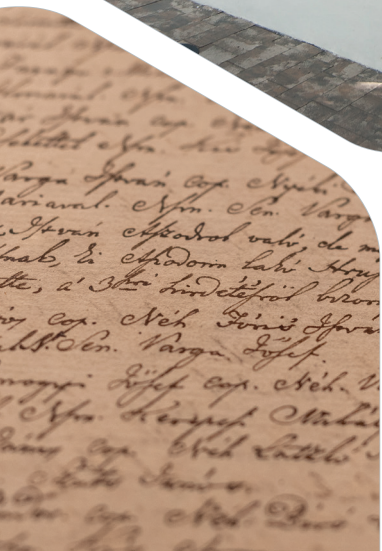

PETŐFI ÚTJA

TOP-1.2.1-16-BK2-2019-00004
„Petőfi kulturális-tematikus
útvonal kialakítása
Bács-Kiskun vármegyében”

Elm
S
v
e

KÖSZÖNTŐ

*Dalaim
nem tudom, hogy mi gondolatom van,
Az öpület heffában harámon van,
Dalaim, mit ilyenkor harámon van,
Nőtűjgám ábrándos bellemmel,
A helyett hogy ábrándolnak a jövőben,
Én jobb lenne etűen a jövőben,
I gondoskodnom ... eh, miért gondolok,
Dolaim, mit ilyenkor bellemmel,
Dallangói könnyelmű bellemmel,
Ha seip hyánygal van bellemmel,
Gondomat meg melyebb bellemmel,
I milyen néret a fejében,
Dalaim, mit ilyenkor bellemmel,
Vadrőssai ferelmes bellemmel,
Seres hyány? azon örömeimben,
Hen ferest? kell inni keferében,
I hol pohár? kell inni keferében,
Garka jöred? pohárban bellemmel,
Dalaim, mit ilyenkor bellemmel,
Ványi néanvos bellemmel,
Chas van keferében,
van bilimisen,
hát esengés,*

2023-ban Petőfi Sándornak lenni itt, Bács-Kiskun Vármegyében, hálás feladat. Talán nem túlzás öt korszakának popsztárjaként is emlegetni. Igaz, éppen születésének 200. évfordulóját ünnepeljük, ám testközelből megtapasztalhattam, hogy az a népszerűség, amit életében kivívott magának, az az idő elteltével mit sem változott. Itt a vármegyében a lángelkű költő megkerülhetetlen figuráját a mai napig hatalmas kultusz övezi.

Nyilván így van ezzel az egész magyar nemzet, ugyanakkor az Alföldön, a Kiskunságon született emberek mégis közelebb érezhetik magukat Petőfi Sándorhoz, amikor A Gólya, vagy éppen Az Alföld című verseit olvassák. Petőfiként nagyon sok megyei településen megfordultam, szinte mindenki azonnal felismert, és már jött is oda hozzám, megszavazva felém a bizalmat, érdeklődést. Szívből jövő közeledés volt ez, melyet úgy gondolom, az ember csak egy rég nem látott baráttal tesz meg.

Ezért meggyőződésem, hogy ez a kiadvány, amelyet a Kedves Olvasó a kezében tart, szintén jelentős érdeklődésre tart majd számot, hiszen segítségével Petőfi Sándor életét követhetjük végig Bács-Kiskun vármegye területén. Izgalmas utazás lesz, kalandra fel!

Bánföldi Szilárd színművész

KISKÖRÖS

A keresztelés helye

Petőfi Sándor Bács-Kiskun vármegye szülötte. 1823. január 1-jén keresztelték meg Kiskőrösön, a helyi evangélikus templomban, amit az a keresztelési okirat bizonyít, amelyik ma is megtekinthető a templom anyakönyvében. Petrovics István 1821. szeptember 6-án kötötte meg székárendási szerződését a mezőváros elöljáróságával, és 1824. október 1-jéig éltek itt. A ház, amelyben a család lakott, ma a Petőfi Szülőház és Emlékmúzeum nevet viseli.

A Petőfi-kultusz életetésének fellegvára

2021-ben a Petőfi Szülőház és Emlékmúzeumot történelmi emlékhellyé nyilvánították. Az ezt igazoló jelölést, a sztélét, azaz a nagy méretű köoszlopot 2022. október 15-én avatták fel.

A relikviákban gazdag szülőház ma is őrzi az 1800-as évek hangulatát, az akkori társadalmi környezetet. A szülőházhhoz szervesen kapcsolódó Emlékmúzeumban állandó és időszakos kiállításokkal várják a látogatókat. A földszinten a 7 év című állandó tárlaton a modern technika eszközeivel, animációk és hanganyagok segítségével adnak áttekintést Petőfi költői pályafutásáról. Érdemes kiemelni a János Vitéz Látogatóközpontot is, amelynek multimédiás kiállítása egy labirintus-útvonalon keresztül vezet végig a János vitéz történetén,

miközben a résztvevők tablet segítségével oldhatnak meg szórakoztató, játékos feladatokat.

A kiállítás és a változatos múzeumpedagógiai programok 6 éves kor felett ajánlottak.

János Vitéz Látogató Központ

Kiskőrös, Martini u. 6.

+36 20 332 2960

janosvitezskoros@gmail.com

www.janosvitezlatogatokozpont.hu

Petőfi Szülőház és Emlékmúzeum

Kiskőrös, Petőfi tér 5.

+36 20 426 7041

petofimuzeum@koroskabel.hu

www.petofimuzeum.hu

em a rendes élet
ölné, tudom;
őileg kell
életuten!

a költészet...
bocskorbat...

KISKUNFÉLEGYHÁZA

A BOLDOG GYERMEKKOR

A Petrovics család 1824 őszén költözött át Kiskunfélegyházára, ahol az Ó-templom mögötti Bánhidi-féle házat vették bérbe. A városban eltöltött évek meghatározták a költő énképének kialakulását. Petrovics István 1827-től nemcsak a Hattyúházat bérelte mint mézszárszékét, hanem a ferencszállási csárdát is. A gyermek Petőfi legkedvesebb játéka a „nádló” volt: az a fűzfa sip, amelyik visszaköszön a Szülőföldemen című versében is, és melyet Fazekas Gergely bácsi készített.

Cserebogár, sárga cserebogár

A Petőfi Sándor Emlékházban a költőhöz fűződő kiskunfélegyházi emlékeket gondozzák. Állandó és időszaki kiállítások gazdagítják a házat, melynek falán emléktábla hirdeti: „Itt töltötte gyermekéveit Petőfi Sándor”. 1993-ban Petőfi-emlékek Kiskunfélegyházán címmel nyílt állandó kiállítás, 2008-ban Dulity Tibor festőművész alkotásai és emléktárgyai, illetve a bicentenáriumra készülve „Petőfi nyomában jártak” címmel félegyházi kutatók kiállítását tették közkinccsé, ami Petőfi költészetét ma is éltetve biztosítja az elmélyülés lehetőségét a verseiben. De egyedi, Petőfihöz kapcsolódó képeslapgyűjteményt is megcsodálhat a látogató.

Kiskun Múzeum Petőfi Sándor Emlékháza

Kiskunfélegyháza,
Petőfi Sándor u. 7.
+36 76 461468

bejelentkezés@kiskunmuzeum.hu
www.kiskunmuzeum.hu

PETŐFI SZÁLLÁS

A végtelen rónaság

1827-től a ferencszállási puszta is Petrovics István csárda- és legelőbérlete volt. A család megélhetését a várostól árendált mészárszék, az ott fekvő csárda bérlete és a ferencszállási legelőkön felhizlalt ökrök eladásából nyert jövedelem biztosította. Petőfi gyermekszeme talán Ferencszálláson tekinthetett először a végtelen rónaságra, amit oly sokszor versbe öntött. Amikor a ferencszállási pusztából község alakult, a költő iránti tiszteletből Petőfiszállásra változtatták a nevét.

A név kötelez

Petőfiszállás mindennap emléket állít azzal, hogy a település Petőfi nevét viseli. Mezősi Károly híres Petőfi-kutató javasolta a helyieknek a névválasztást a már említett Petrovics-bérlemények alapján. 1952. január 1. óta lehetnek büszkék a Petőfiszállás névre, és általános iskolájuk is a költő nevét őrzi. Érdeemes kilátogatni a közeli Péteri-tóhoz: a természetvédelmi területen mintegy 200 madárfaj fordul elő.

Petőfiszállás – Péteri tó

Kiskunsági Nemzeti
Park Igazgatóság
+36 76 482 611
titkarsag@knp.hu
www.knp.hu

KECSKEMÉT

ISKOLÁS ÉVEK ÉS SZÍNÉSZÉLET

Petőfi Sándor édesanyjának, Hrúz Máriának unokatestvérére, a tekintélyes evangélikus Hrúz Mihály, az ottani lakatcsoport főmestere abban az időben Kecskeméten élt. 1828 májusában Petőfi szülei úgy döntöttek, hogy a kecskeméti evangélikus elemi iskolába íratták gyermeküket, támaszkodva Hrúz Mihály gondviselésére. A kisdíjak Petőfi így Kecskeméten tanulta meg a betűvetés tudományát. Petőfi színészként is visszatért a városba: 1843. január közepétől április elejéig a Szabó József-féle társulat tagjaként vendégszerepelt itt. A „Borostyán” színésznévét elhagyva Kecskeméten már mint „Petőfi színész úr” szerepelt. Jutalomjátékkul megkapta a Bolond szerepét Shakespeare Lear király című darabjában. A híros város mély nyomot hagyott a költőben, olyannira, hogy Híros város az aafödön Kecskemét. címmel egy külön verset is szentelt neki.

Emléktáblák városszerte

Petőfi nyomába eredhetünk a híros városban, ahol emléktáblák őrzik nyomát. Az evangélikus iskola helyén épült, ma Luther-udvarként ismert bérház falán található egy hatalmas emléktábla. Egy városrészt is elneveztek a költőről, és szobrot is emeltek tiszteletére a Petőfivárosban. A város szívében, a Malom bevásárlóközpont hátsó bejáratánál a színész Petőfíre emlékeznek egy táblával. Érdemes ellátogatni a Kecskeméti Katona József Múzeumba is, ahol rendszeresen vannak Petőfível kapcsolatos időszaki kiállítások.

Kecskeméti Katona József Múzeum

Kecskemét, Bethlen krt.1.

+36 76 481 350

kecskem1@t-online.hu

www.kkjm.hu

SZABAD SZÁLLÁS

ISKOLÁS ÉVEK ÉS SZÍNÉSZÉLET

A Bács-Kiskun vármegyében élő Petőfi-kultusz egyik emblemikus helyszíne Szabadszállás. A költő apja, Petrovics István mészároslegényként érkezett ide 1818-ban, majd családjával mintegy két évtizedig szorosan kötődtek Szabadszálláshoz. A gyermek Petőfi a kecskeméti evangélikus kisiskolában eltöltött éveket követően 1831-ben a szabadszállási alsógimnáziumban folytatta tanulmányait, majd 16 évesen innen indult a távolabbi iskolákba tanulni, és ide tért haza a szüenidőkben. Ez az időszak – a kiskunsági táj és a pusztaság hatása – mélyen meghatározta költészetét. Későbbi próbálkozásának a politikai pályára egyik csúfos kudarcát is itt szenvedte el az 1848-as képviselő-választás során.

A Duna elmosta a házat

Szabadszállás jelentette a gyermek Petőfi szeretett otthonát. Az 1838-as árvíz elsodorta a házat, emlékmű őrzi ma a hely szellemét a Petőfi Sándor utcában. Szabadszálláshoz kötődő kezdeményezés és program a Téli Strázsa Petőfi Emléktúra, amelynek során érintik a szabadszállási emlékhelyeket, a városházát, ahol 1848-ban képviselőként jelöltette magát, a helytörténeti gyűjteményt, ahol korabeli tárgyakat őriznek, Prielle Kornélia síremlékét, a Csintovai csárdát, amit Petrovicsék béreltek, az „Öreg Iskolát”, ahol emléktábla hirdeti, hogy ott tanult a költő, valamint a református templomot, ahol anyakönyvi bejegyzéseket talál a látogató. Szabadszálláson 2024-ben kezdődik egy látogatóközpont építése. Addig is érdemes felkeresni az említett emlékhelyeket. Részleteket az alábbi weboldalakon talál:

www.szabadszallas.hu
www.petofiturakor.hu

KUNSZENTMIKLÓS

A TÁJVERSEK IHLETŐ FORRÁSA

A költő 1845. július 22-én Szalkszentmártonból jött át Kunszentmiklóásra. Fontos tény, hogy Petőfi vallomások tájverseinek ihlető forrása (1833–1839 között többször átutazott a városon) éppen a Felső-Kiskunság mezővárosainak, pusztáinak határvidéke. A város déli részén helyezkedik el az Epreskert, ahol az istállóskert volt található, ez ahhoz a mézárszékhez tartozott, amelyet Petrovics István 1842 novemberétől bérelt. A város északi részén helyezkedett el az egykori Vásárállás, itt adta-vette Petőfi édesapja az állatokat.

Petőfi-kultusz tárgyak egy helyen

Hatezernél is több Petőfi-kultusz tárgy található Székely Gábor helytörténeti kutató otthonának padlásterében. A gyűjtemény páratlan darabokat őriz és folyamatosan gazdagodik szenvedélyes tulajdonosának köszönhetően. A magyar és idegen nyelvű könyvek, szakirodalmak, szobrok, képek, jelvények, plakettek számára új bemutatóteret terveznek a városban. Ezen kívül a Virágh-kúriában is láthatók a költő és Kunszentmiklós kapcsolatára utaló tárgyak emlékei.

Virágh Kúria

Kunszentmiklós, Kossuth L. u. 1/a
+36 76 351-271
kunszentmiklos@tourinform.hu
www.kunszentmiklos.hu

Székely Gábor

Kunszentmiklós, Sétáló utca 7.
Telefonszám: +36 20 248 03 11

DUNAVECSE

Kis lak a nagy Duna mentében

A dunai árvíz által elsodort szabadszállási élet után Petőfi Sándor szülei 1841–1844 között Dunavecse-re kerültek. Az akkor bérelt mészárszék („A Kis-lak”) ma helytörténeti múzeum. Áll a „Petőfi Ház” is, amelyben vecsei tartózkodásai idején a költő lakott, s a ház tulajdonosának lánya iránti szerelemét örökítik meg a „Zsuzsika”-versek. Szébbnél szebb versek születtek Dunavecse-n: a Hazámban című az első olyan nyomtatásban megjelent költeménye, amelyet mint Petőfi Sándor írt alá, megváltoztatva a Petrovics nevet.

A nádfedeleles ház kincsei

Dunavecse egyik nevezetessége az egykori mészárszék, amely Petőfi Sándor apjáié, Petrovics Istváné volt. A „Kis lak” még ma is áll. Jelenlegi formájában is nagyrészt a XIX. századi stílusjegyeket őrző, nádfedeleles épületben múzeum működik, ahol többek között eredeti állapotában lelhető fel Petőfi Sándor apjának bárdja és Nagy Zsuzsika kancsója. A település másik ikonikus épülete a jelenleg felújítás alatt álló Nagy Pál-ház, amelynek egyik szobáját kapta meg a költő, amikor hazalátogatott, mivel a mészárszék az otthonuk nagy részét elfoglalta.

Petőfi Sándor Múzeum

Dunavecse Petőfi tér 1.

+36 78 438-034

muvhaz.konyvtar@gmail.com

SZALK SZENTMARTON

AHOL A FELHŐK TORNYSULNAK

Petőfi 1845 júliusában hazatér felvidéki körútjáról, ekkor már Szalkszentmártonban látogatja meg szüleit. A „Nagyfogadó” kocsmát és a mészárszéket bérelte ekkor Petrovics István. Összesen 145 napot tölt itt a költő, akinek emlékezetében több helyütt feltűnik az a bizonyos vadasi csárda, ahol Pestről hazamenet mindig megpihent. 1846 tavaszáig több alkalommal hazatért a szülői házba, itt nyugodt körülmények között írta verseit, többek között az 1846. április 23-án megjelent Felhők ciklust. A család nehéz anyagi helyzete miatt Dömsödre költöztek.

Kenyérlángos sül a múzeumban

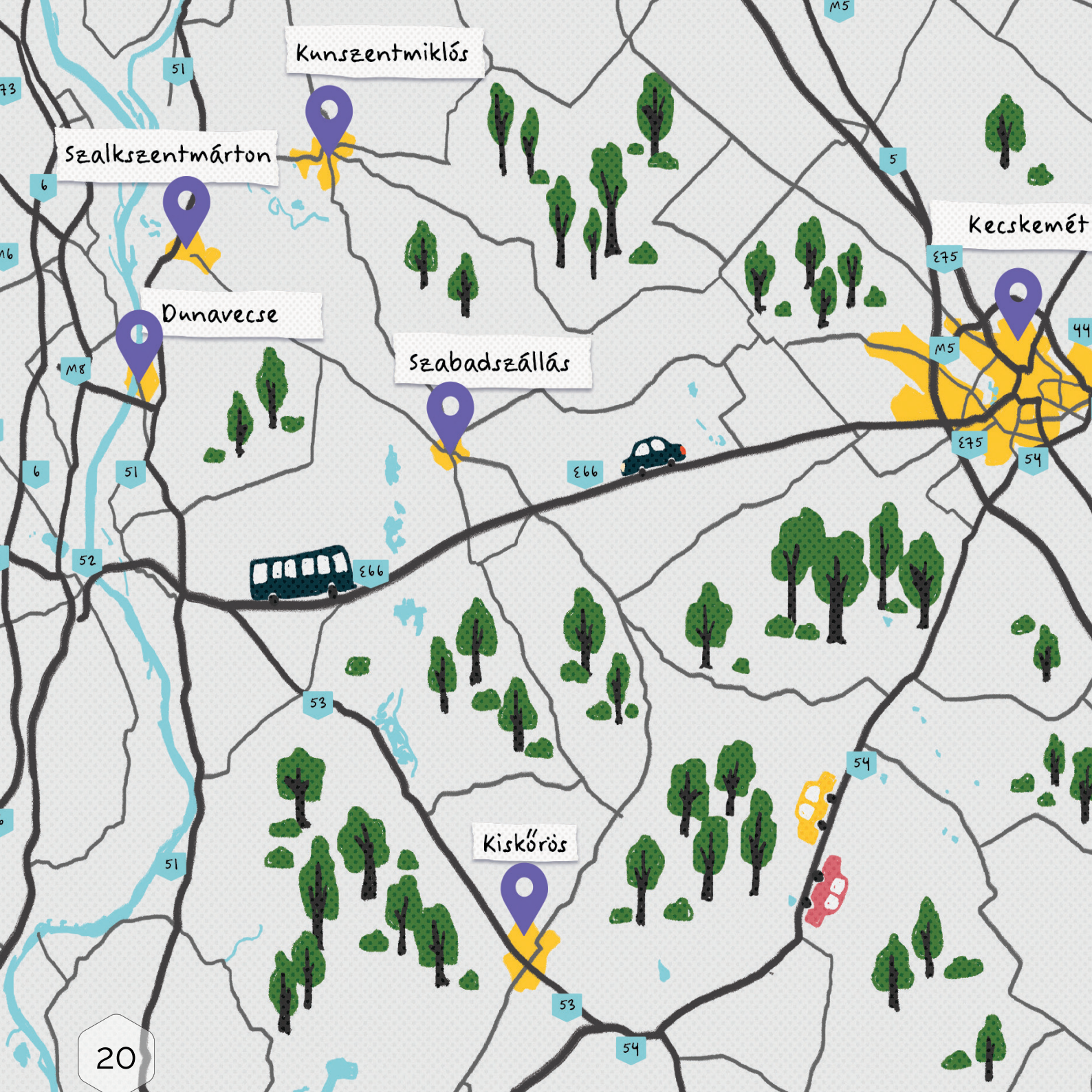
Petőfi Sándor születésének 150. évfordulójára a volt földesúri fogadót – amely az 1845–1846. esztendőben Petőfi Sándornak és szüleinek adott otthont – 1972. szeptember 24-én emlékmúzeumként adták át a nagyközönség számára. A szalkiak ma is töretlen hittel és lendülettel éltetik a Petőfi-kultuszt, a múzeum állandó kiállításnak ad otthont, ahol egyedi Petőfi-kultusztárgyakat talál a látogató. Az egykori szabadkéményes konyhában gasztronómiai élményekben is részesül a vendég: a kemencében sült kenyérlángos kihagyhatatlan eleme a múzeumlátogatásnak. A Terület és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében egy közösségi pavilonnal bővült az intézmény, a TOP-Plusz révén pedig a műemlékvédelem alatt álló épület egészét korszerűsítik.

Szalkszentmártoni Petőfi Sándor Emlékiállítás

Szalkszentmárton, Petőfi tér 14.
+36 76 358 289; +36 30 975 87 34;
+36 20 557 59 54
szalkmuzeum@gmail.com
www.petofiszalkon.hu

Kunszentmiklős

Szalkszentmárton

Dunavecse

Szabadszállás

Kecskemét

Kiskőrös

20

51

6

M8

6

51

52

53

51

53

54

M5

5

475

M5

475

54

44

486

54

PETŐFI BÁCS-KISKUNBAN

1823. január 1-jén keresztelik Kiskőrösön.

1824. október végén Kiskunfélegyháza-ra költöznek.

1828. május – 1831. április: Kecskeméten tanul, Hrúz Mihálnál lakik.

1831–1838: Szabadszállásra tér haza a kecskeméti iskolai hónapok után.

1838–1840 között tönkrement Petrovics István vállalkozása a dunai árvíz miatt.

1841-ben elbocsátják a katonaságtól, hazatér szüleihez, ekkor már Dunavecseré.

1842. augusztus 25. és szeptember 5. között – pápai tanulmányai közepette – újra hazatér Dunavecseré.

1843. január–április között Kecskeméten játszik Szabó József vándortársulatának tagjaként.

1844. április elején Budapesten tartózkodik, onnan Dunavecseré tér haza a szüleihez.

1844. május–júniusban Dunavecserén kívül többször felkeresi Kunszentmiklóst is; István öccse itt üzemelteti apja mézszárszékét.

1845 júliusában hazatér felvidéki körútról, ekkor már Szalkszentmártonban látogatja meg szüleit.

1845. július 21–23. között Kunszentmiklóson tartózkodik, már elismert költőként ünneplik őt.

1846-ban édesapja elköltözik Szabadszállásról, majd a Duna-Tisza közét is elhagyja.

1848. június 5–6. között követválasztási körutat tesz a Kiskunság területén, ekkor Kiskunfélegyházára is ellátogat.

1848. június 11-én Kunszentmiklósról (a választókerületébe) érkezik feleségével együtt, választóival szervez megbeszéléseket.

1848. június 14-én Szabadszállásra utazik, majd másnap megjelenik a városháza előtt, ahol elutasítják az emberek, még az élete is veszélyben forgott.

1848. június 15-én visszatér Kunszentmiklósról, egy tiltakozó beadványt szerkeszt.

1848. június 17-én a Pestre induló küldöttséggel távozik a városból, ekkor végleg megszakad a kapcsolata a Kiskunsággal is.

BOROZZ PETŐFIVEL!

Petőfi Sándor világába is betekinhetnek a látogatók Nemesnádudvaron, Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzatának Bor Bagoly présházában. A Sváb-sarok borút egyik turisztikai központjaként működő látvány-pincében kicsik és nagyok egyaránt kipróbálhatják azt a VR-szemüveget, amelyen keresztül 360 fokban élénk táruló rajzfilmet nézhetünk, virtuális játékokat játszhatunk, bepillantást nyerhetünk a költő mindennapjaiba vagy akár mi magunk is szavalhatunk.

A Bor Bagoly ezen kívül természetesen megismerteti a térség és a vármegye kiemelkedő minőségű borait, bepillantást enged az itt élők vendégszeretetébe, a romantikus pincefalvak világába. Szerepet kaptak itt a vármegyei identitás fejlesztésének mives eredményei is: társasjátékok, rajzfilmek, a Meseföld és a Legendás út kiadványok vagy éppen a mesékből „kilépett” embernagyságú szobrok.

Tematikus tartalommal várjuk az osztályokat, tanulócsoportokat, Vállaljuk továbbá családi rendezvények, céges események, borkóstolók, borvacsorák lebonyolítását, képzések, csapatépítő tréningek helyszínének biztosítását.

Nemesnádudvar

Máriavölgye pincesor

+36-30/512-2584

hello@bacskiskun.hu

www.facebook.com/borbagoly

www.bacskiskun.hu

BOR
BAGOLY
NEMESNÁDUDVAR

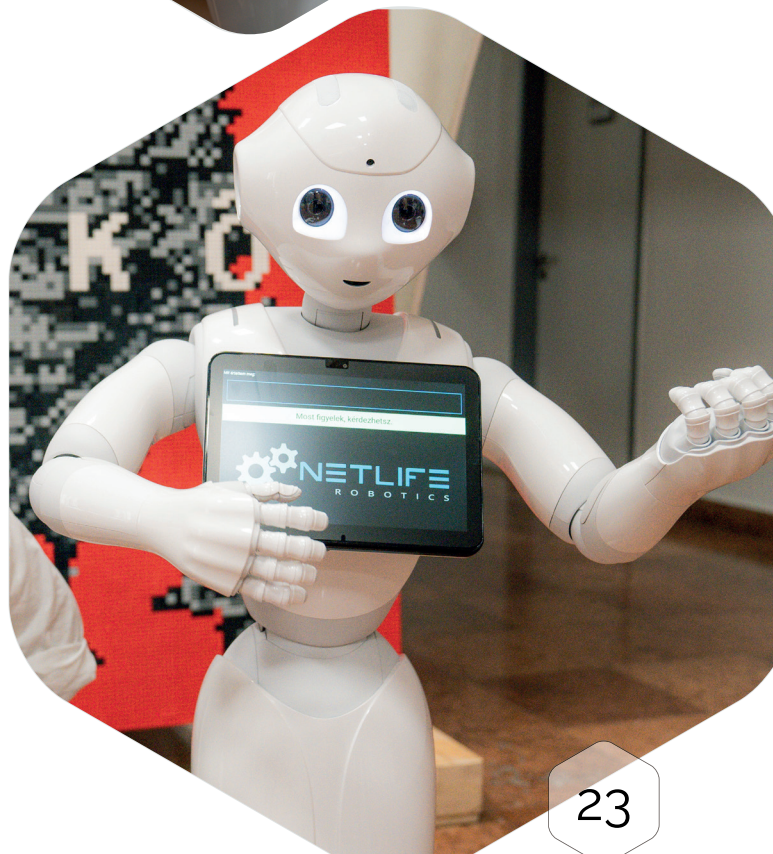
KÉRDEZZ A ROBOTTÓL!

PEPPER, A MINDENT TUDÓ

Mi volt a kedvenc étele? Mit sportolt? Hogyan itta a kávéját? Hány nyelvre fordították le a műveit? Hosszan lehetne sorolni az érdekesebbnél érdekesebb kérdéseket Petőfi Sándorral kapcsolatban. A válaszokat nem más adja meg, mint Pepper, Bács-Kiskun Vármegye humanoid robotja, akit gyerekek és felnőttek egyaránt könnyen és gyorsan megkedvelnek.

Az ország első, önkormányzat által használt droidjával a vármegyei rendezvényeken lehet találkozni, de akár bérelni is lehet. Az eszköz igény szerint „tanítható” bármilyen témakörben, és akár a mesterséges intelligenciával is összeköthető.

További információ kérhető a kommunikacio@bacskiskun.hu e-mail címen.

Kiadja: Bács-Kiskun Vármegye
Önkormányzata

Felelős kiadó: Rideg László,
a Bács-Kiskun Vármegyei Közgyűlés
elnöke
2023

Nyomdai munkák:

Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata
6000 Kecskemét, Deák Ferenc tér 3.
www.bacsiskiskun.hu

**A kiadvány létrejöttében
közreműködött:**

Hegedűs József, Sebestyén István,
Szekeres Béla.

A kiadvány a „Petőfi 200” című, TOP-
5.3.2-17-BK1-2021-00004 kódszámú
projekt keretében, Magyarország Kormá-
nya és az Európai Unió támogatásával
készült.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE